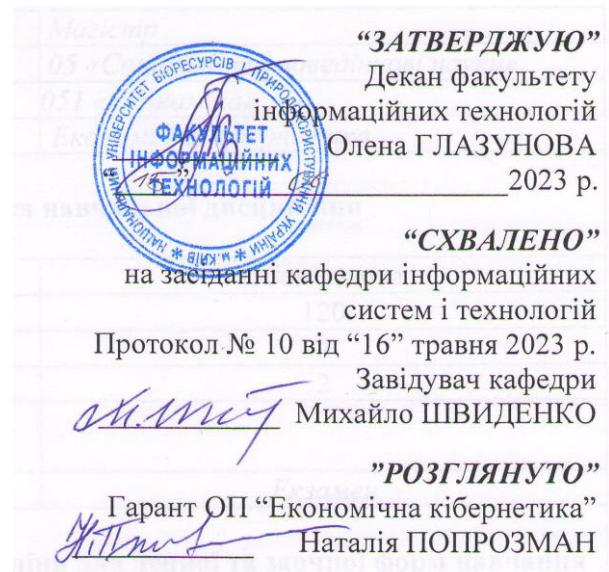

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра інформаційних систем і технологій

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СВІТОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ**

Спеціальність: **051 “Економіка”**

Освітня програма: **Економічна кібернетика**

Факультет **інформаційних технологій**

Розробник: д. пед. н, проф. Олена КУЗЬМІНСЬКА

КИЇВ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни СВІТОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>	
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>	
Освітня програма	<i>Економічна кібернетика</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	<i>30 год.</i>	
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>4 год.</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Перенесення інформаційної діяльності в мережу Інтернет в останні роки зумовило попит та нові мережні сервіси, орієнтовані на персоналізацію та мережоцентричність розміщення інформації. Підмножина Веб 2.0 та Веб 3.0 в структурі традиційного Web є відповіддю на ці суспільні запити.

Цифровий формат збереження інформації на сьогоднішній день є альтернативою паперовому, а в деяких випадках і замінює його. Підтвердженням цього є стрімке поширення цифрових періодичних видань, цифрових бібліотек та спеціалізованих баз даних. Цифровий формат має ряд переваг та недоліків. До переваг слід насамперед віднести можливість швидкого тиражування та транспортування, можливість автоматизованої обробки, компактність збереження, надійність та довговічність при масовій роботі з ним. У свою чергу, використання цифрового формату несе потенційні загрози порушення авторських прав та викривлення змісту, підробки.

Розміщення у загальнодоступних мережах наукових публікацій може вирішити проблему доступу до наукових розробок держав чи окремих установ, які не можуть собі дозволити потужні традиційні інформаційні центри та бібліотеки.

Сучасний спеціаліст довільної галузі, дотичної до обробки інформації, повинен володіти не лише фаховими знаннями, а й уміти співвідносити фахову інформацію з нормативно-правовим полем (національним та світовим); уміти якісно та оперативно шукати інформацію; добирати та критично оцінювати джерела та інструментарій проведення досліджень та здійснення комунікації; створювати електронні інформаційні продукти для забезпечення професійної комунікації та звітності; розбудовувати власний цифровий імідж із дотриманням авторських прав та положень академічної доброчесності.

Мета і задачі дисципліни

Метою курсу є підвищення рівня цифрової компетентності студентів, зокрема, у процесі реалізації досліджень та наукових комунікацій.

Мета реалізується шляхом виконання **задач** курсу: залучення студентів до новітніх технологій роботи з інформацією, сучасного інструментарію продукування цифрового контенту, пов'язаного з магістерським дослідженням. Як результат, студенти повинні продемонструвати новий рівень цифрової культури та ІК-компетентності, збагатити власне дослідження розширеною джерельною базою, новими підходами щодо обробки інформації та спрямування дослідження, а цільову аудиторію – новою якістю представлення результатів. Власне, стрижнем курсу, є, крім засвоєння нового, – поєднання раніше здобутих знань, умінь та навичок з різних предметів, насамперед, фахових та ІТ-спрямування. Практична спрямованість курсу відображена у націленості на використання сучасних інформаційних технологій та ресурсів у реальному магістерському дослідженні, і як результат – здобуття практичного досвіду для професійної діяльності у майбутньому.

Для вивчення дисципліни необхідними є знання основ інформатики, володіння офісними програмними продуктами, роботою в локальній мережі та Інтернеті.

Засвоєння матеріалу забезпечується на лабораторних заняттях та під час самостійної роботи у комп'ютерних лабораторіях з локальною мережею і виходом в Інтернет. Курс передбачає модульно-рейтингову систему оцінювання.

Вимоги до знань та вмінь студента в кінці вивчення дисципліни

По завершенню курсу студент повинен *знати*:

- правові аспекти авторського права, захисту інтелектуальної власності на вітчизняному та міжнародному рівні;
- склад, будову та принципи функціонування пошукових систем, основні методи пошуку інформації, розширений пошук; джерела і методи реалізації цифрової наукової комунікації;
- поняття цифрового контенту, основні формати та їх призначення, у т.ч. мультимедійні, формати офісних документів, баз даних, електронних таблиць та їх онлайн представлення.

Уміння та навички по завершенню вивчення курсу:

- уміння здійснювати ефективний пошук інформації, зокрема, наукового і фахового спрямування, використовуючи електронні джерела;
- уміння використовувати фахову та наукову інформацію з дотриманням вимог захисту авторського права та інтелектуальної власності;
- уміння використовувати досвід роботи з офісними програмними продуктами для оформлення результатів дослідження, у т.ч. текстових процесорів, презентаційних пакетів, електронних таблиць;
- уміння використовувати електронну пошту, електронні конференції, блоги, фото та відеосервіси для обміну інформацією та презентації результатів дослідження в мережі;
- уміння здійснювати аналіз даних та візуалізацію засобами сучасних ІКТ;
- уміння здійснювати публікацію результатів дослідження у Web-сумісних форматах;
- уміння організувати свою дослідницьку роботу, вибрати оптимальні методи дослідження та засоби й форми представлення результатів.

По завершенню курсу студенти представляють презентаційний пакет магістерського дослідження (презентацію, постер, буклет, фрагменти табличних обчислень, графічний матеріал, відеопрезентацію тощо).

Навчальна дисципліна забезпечує, відповідно до освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика»

(https://drive.google.com/drive/folders/12TRU1RYYA0CoSpJZfnAtXZ_NSftHkBrr)

формування ряду компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність визначати проблеми, приймати відповідні аналітичні рішення у сфері економіки або у процесі навчання,

що передбачає проведення досліджень та /або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен показати певні **програмні результати навчання (ПРН)**, а саме:

ПР1 Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПР3 Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово

ПР5 Дотримуватися принципів академічної доброчесності

ПР10 Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПР17 Застосовувати сучасні інформаційні системи на підприємствах (установах) різних сфер діяльності, зокрема в аграрній сфері.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Інформаційна підтримка наукових досліджень													
Тема 1 Авторське право та інтелектуальна власність (е-контент)	18	4		4		10							
Тема 2 ІКТ-підтримка проведення магістерського дослідження	42	12		10		20							
Разом за змістовим модулем 1	60	16		14		30							
Змістовий модуль 2. Управління контентом та фахове спрямування													
Тема 3. Управління е-контентом	40	10		10		20							
Тема 4. Презентація даних дослідження	20	4		6		10							
Разом за змістовим модулем 2	60	14		16		30							
Усього годин	120	30		30		60							

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Робота в мережі. Організація цільового пошуку	2
2	Сервіси Веб 2.0 та легальний е-контент	2
3	Електронні бібліотеки, інституційні репозитарії, наукометричні бази даних	4
4	Бібліографічні менеджери. Створення бібліографічних списків	4
5	Створення плану управління даними дослідження	2
6	Побудова карти наукового дослідження	2
7	Аналіз даних дослідження	2
8	Засоби наукової комунікації	4
9	Наукова публікація	2
10	Електронний буклет та постер представлення результатів дослідження	2
11	Електронні презентації	2
12	Портфолію магістра	2
	Всього	30

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукова комунікація в цифрову епоху (https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UKMA+SCDA101+2020_T1/about)	55
2	Академічна доброчесність в університеті (https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/)	5
	Всього	60

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні запитання

1. Що означає поняття "інтелектуальна власність" (англ. Intellectual property)?
2. Які об'єкти належать до об'єктів інтелектуальної власності?
(http://patent.net.ua/intellectus/patentbureau_news/about_intellectual_property/1033/ua.html)
3. Які існують види порушень права інтелектуальної власності?
4. Як здійснюється міжнародний захист інтелектуальної власності?
5. Що таке відкриті ліцензії? Схарактеризуйте кожен із зазначених типів.
6. Яким є призначення ліцензій Creative Commons?
(<http://creativecommons.org.ua/about-creative-commons>)
7. Хто надає дозвіл на використання твору, пропонованого під ліцензією Creative Commons?
8. Що означає поняття «академічна доброчесність» (англ. academic integrity)?
9. Які існують пошукові служби? Подати порівняльну характеристику
10. Як налаштувати розширений пошук?
11. Які сервіси Інтернету і у який спосіб можна застосовувати для проведення наукових досліджень і здійснення комунікації?
12. Які засоби наукових комунікацій ви знаєте?
13. Які є вимоги до змісту і формату наукових видань?
(<http://www.istu.edu.ua/naukova-dijalnist/vimogi-do-zmistu-i-formatu-naukovikh-vidan/>)
14. Назвіть аспекти наукової літератури, які слід представляти у збірниках наукових праць будь-якої галузі науки.
15. Якою є структура наукової статті?
(http://www.morphology.dp.ua/_pub/MORPHO-2013-07-01/13rednns.pdf)
16. Що належить до етики наукових публікацій?
(<http://library.tntu.edu.ua/resources/etyka-naukovykh-publikacij/>)
17. Які визнаєте українські ресурси відкритого доступу?
(<http://library.tntu.edu.ua/resources/resursy-vidkrytoho-dostupu/ukrajinski-resursy/>)

18. Що означає поняття «відкрита наука»? Наведіть приклади використання хмарних сервісів відкритої науки.
19. Як можна використовувати гул-академію для молодих дослідників? (<http://library.tntu.edu.ua/resources/veb-sluzhby/google-akademija/>)
20. Як формуються вебметричні показники? (<http://library.tntu.edu.ua/resources/vebometrychni-rejtynyh/>)
21. Що означає ініціатива відкритого доступу? Ким розроблена?
22. Що таке репозитарії та які мають переваги? (<http://www.бібліотекар.укр/2010/04/repositories-of-ukraine.html>)
23. Ви знаєте стилі бібліографічного опису? Навіть призначення та наведіть приклади бібліографічних менеджерів. Які
24. Що об'єднує науковців у Інтернет-спільноти? Назвіть приклади
25. В чому полягають переваги використання Google Workspace для навчальних закладів і наукових установ?
26. Визначте недоліки використання Google Translate (система статистичного машинного перекладу слів, текстів, фраз, веб-сторінок між будь-якими парами мов)? Сформулюйте рекомендації щодо застосування даного сервісу.
27. Наведіть приклади використання відеохостингу YouTube для розміщення, коментування та повторного використання відео.
28. Опишіть переваги використання наукових соціальних мереж для організації співпраці і комунікації.
29. Визначте переваги і недоліки використання генеративного штучного інтелекту для проведення досліджень.

Приклади тестових запитань

- 1. Встановіть відповідність між етапами інформаційного пошуку та їх короткою характеристикою**

1. Коротке визначення теми (змісту) пошуку у вигляді елементарної тематичної рубрики, однак, можна і у вигляді плану (тез, рубрикатора - переліку предметних рубрик, структурно оформлених ключових слів), у вигляді анотації	А) Реалізація пошуку
2. Максимальне конкретизування поставленої задачі, визначаючи: об'єкт, види і методи, можливі напрямки (маршрути), необхідні обмеження пошуку (тематичні, хронологічні, мовні, жанрові і т.і.), можливі об'єктивні й суб'єктивні труднощі, ступінь повноти, форму представлення результатів пошуку	Б) Розробка стратегії пошуку
	С) Оформлення результатів пошуку
	Д) Формулювання задачі пошуку

Правильні відповіді: 1. – Д), 2- Б)

2. Як позначається знак охорони авторського права?

1	(C)
2	(R)
3	(CC)
4	(TM)

Правильні відповіді: 1, 3

3. Яку інформацію необхідно вказати при цитуванні статті, що розміщена на іншому авторському сайті?

1	Ім'я автора
2	Ім'я автора, назву статті, електронну адресу сайту, з якого запозичена стаття
3	Електронну адресу сайту, з якого запозичена стаття
4	Назву статті і назву сайту

Правильна відповідь: 2

4. Виберіть, з якою метою публікують наукові статті (назвіть функції)

1	дослідницька
2	презентаційна
3	оцінювальна
4	комунікативна
5	інформаційна
6	монографічна

Правильні відповіді: 1, 2, 3, 4

5. Встановіть правильний порядок етапів написання наукової публікації (статті)

А) Окреслення у вступі змісту роботи	1
Б) Формулювання робочої назви статті	2
В) Тлумачення використаних у статті термінів	3
Г) Визначення методів дослідження, джерельної бази, підготовки основних тез	4
Д) Проведення самоконтролю виконаної роботи на змістовому, логічному, мовно- стилістичному рівнях	5
Е) Перевірка узгодженості між заголовком, метою, завданнями і висновками	6
Ж) Обґрунтування в основній частині отриманих результатів	7
З) Проведення самоконтролю виконаної роботи на змістовому, логічному, мовно- стилістичному рівнях	8
І) Міркування над перспективами наступних розвідок у цьому питанні	9

Правильні відповіді: А) – 2, Б) – 1, В) – 4, Г) – 3, Д) – 9, Е) – 6, Ж) – 5, З) – 8, І)

Самостійна робота: проходження онлайн курсів, вебінарів та тестування.

9. Методи навчання

- М1. Лекція (проблемна, інтерактивна)
- М2. Лабораторна робота
- М3. Проблемне навчання
- М4. Проєктне навчання (індивідуальне, малі групи, групове)
- М5. Онлайн навчання
- М6. Кейс-навчання
- М8. Дослідницький метод
- МК1. Тестування
- МК2. Контрольне завдання
- МК4. Методи усного контроль
- МК5. Екзамен

10. Форми контролю

Кожна з форм контролю має особливості й залежить від мети, змісту та характеру навчання. У процесі навчання дисципліни використовуються наступні форми контролю:

- Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), комп'ютерне тестування, виконання практичних завдань на комп'ютері згідно програми;
- Підсумковий контроль: тестування, кейси

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (затверджене Вченою радою НУБіП України від 26 квітня 2023 р., протокол № 10).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

11. Методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс (рис. 1), розроблений на базі платформи LMS Moodle, розміщений на навчальному порталі факультету інформаційних технологій за адресою:

<http://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=228>

Тема 2: Основи інформаційного пошуку

- Лекція: Основи інформаційного пошуку
- Лабораторна робота №2: Пошукові системи (10 балів)
- Самостійна робота №2: Реєстрація в сервісі онлайн закладок (10 балів)
- Лекція: Пошук електронних наукових публікацій
- Наукова комунікація 4.8Мб Презентація Powerpoint
- Самостійна робота №3. Пошук інформації. Джерела наукового дослідження.
- Міжнародна наукометрична база даних EBSCO

Наукометрична база EBSCO

Обговорення	Розпочато	Група	Відповіді	Останнє повідомлення
Презентація результатів магістерського дослідження	 Кузьмінська Олена Геронтівна	Екк_2013	4	Оборська Інна Сергіївна сб 16 тра 2015 19:37
Проект: е-ресурси для проведення досліджень	 Кузьмінська Олена Геронтівна	Екк_2013	1	Оборська Інна Сергіївна сб 16 тра 2015 13:18
Проект: Е-університети	 Кузьмінська Олена Геронтівна	Екк_2013	3	Оборська Інна Сергіївна сб 16 тра 2015 12:41
Проект: авторське право	 Кузьмінська Олена Геронтівна	Екк_2013	2	Оборська Інна Сергіївна сб 16 тра 2015 12:12

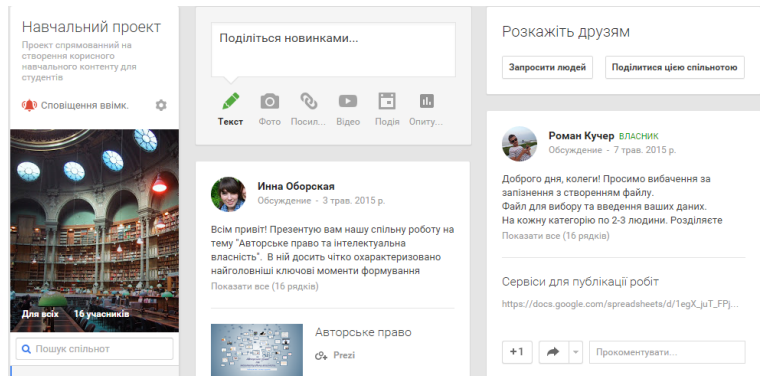
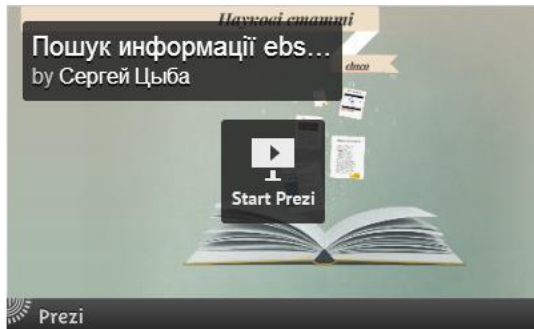

Рис. 1 – Фрагменти ЕНК Світові інформаційні ресурси

2. Корпоративна G+ спільнота для співпраці викладачів та студентів

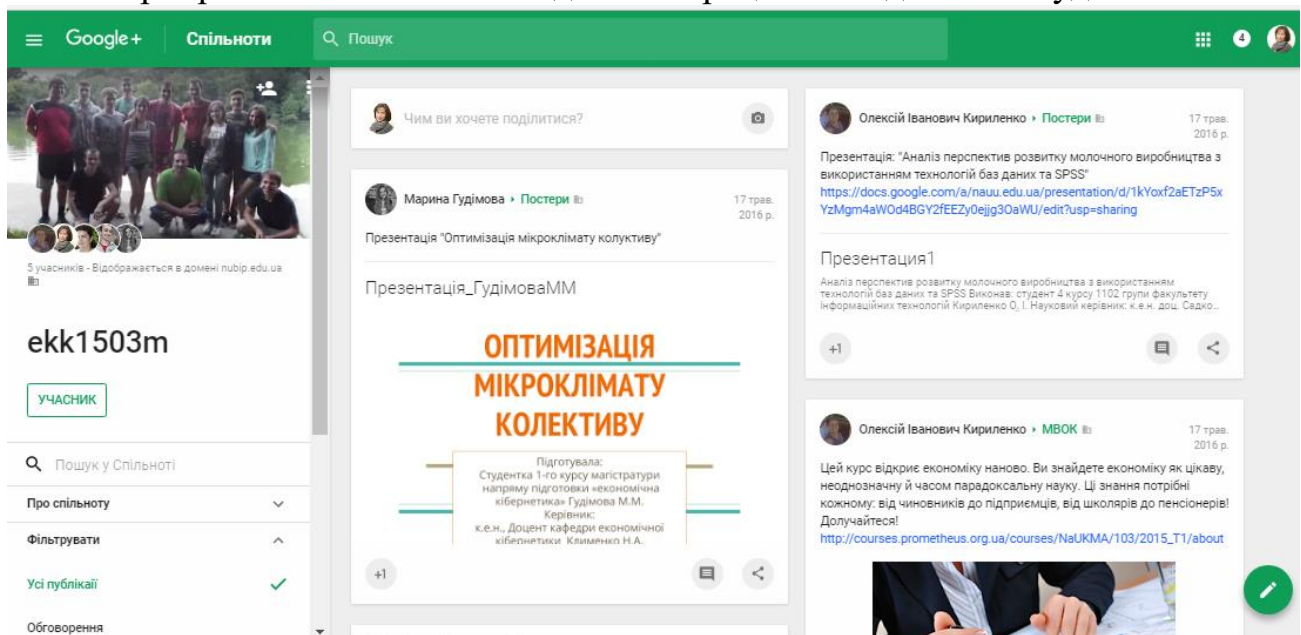

Рис. 2 – Фрагмент сторінки корпоративної спільноти

12. Рекомендована література

1. Інформаційні технології [навчальний посібник] /О.Г. Кузьмінська, С.Г. Литвинова, Т.П. Саяпіна// - К: ЦП «Компрінт», 2022.- с. Видання третє - перероблене і доповнене.
2. Кузьмінська О. Г. Технології Веб 2.0 у навчальній та науковій діяльності магістрів. Методичні вказівки до вивчення дисциплін «Світові інформаційні ресурси» та «Інтелектуальна власність та світові інформаційні ресурси» для студентів ОКР «Магістр» спеціальностей «Економічна кібернетика», «Інформаційні управляючі системи та технології» та «Екологія та охорона навколишнього середовища». К., 2014. 92 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Проект Закону України «Про цифровий порядок денний України» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/uploads/documents/40009.pdf>
2. Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною і Європейським Союзом про участь України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020»» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/604-19>.
3. Проект Концепції розвитку українських дослідних е-інфраструктур. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.dropbox.com/s/tw36fmnlkojq0kp/Koncept%20rozvytku%20doslidnyckykh%20e-infrastruktur.docx?dl=0>
4. Міністерство освіти і науки України, «Дорожня карта інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA-UA)», 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/kolegiya-ministerstva/2018/05/1-dorozhnya-karta-integratsii-ukraini-do-evro.pdf>.
5. World Intellectual Property Organization (WIPO). Режим доступу: www.wipo.int/portal/index.html.en
6. Державне агенство з питань науки, інновацій та інформатизації України. Режим доступу: <http://dknii.gov.ua/>
7. European research area and innovation committee.(2015, apr. 20). *European Research Area (Era) Roadmap 2015-2020*. [Online]. Available: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-1208-2015-INIT/en/pdf> .
8. FOSTER Plus. *Fostering the practical implementation of Open Science in Horizon 2020 and beyond, The EU-funded project*. [Online]. Available: <https://www.fosteropenscience.eu/>.
9. Open Science, *Policy Brief*, December, 2015. [Online]. Available https://era.gv.at/object/document/2279/attach/ERA_Open_Science_POLICY_BRIEF_December_2015.pdf .
10. European Open Science Cloud (EOSC). [Online]. Available: <https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=open-science-cloud>.